

ДОГОВОР¹

ЗА ЈАВНА НАБАВКА НА ИКТ УСЛУГИ

I. ДОГОВОРНИ СТРАНИ

А. _____
(назив, адреса, седиште и држава),

застапуван/о од _____
(во понатамошниот текст „Договорен орган,“) од една страна,

и

Б. _____
(назив, адреса, седиште и држава)

застапуван/о од _____
(во понатамошниот текст „Носител на набавката,“) од друга страна.

II. ДЕФИНИЦИИ (ОБЈАСНЕНИЕ НА ПОИМИТЕ)

Член 1

За целите на овој Договор, одделни поими и изрази употребени во овој Договор го имаат следново значење:

1) „**Договорен орган**,“ - е субјект дефиниран во член 4 став 1 точки а), б), в), г) и д) од Законот за јавните набавки и член 2 од Законот за изменување и дополнување на Законот за јавните набавки;

2) „**Носител на набавката**,“ - е понудувач или група на понудувачи кои склучиле договор за јавна набавка;

3) „**Договор за јавна набавка на услуги**“ - претставува набавка на една или повеќе услуги предвидени со член 17 став 1 од Законот за јавните набавки;

4) „**Договорна цена**,“ - е цената која ја побарува Носителот на набавката како што е утврдено во овој Договор, вклучувајќи го и евентуалниот попуст што го дал;

5) „**Извршување**“ - значи обезбедување на услугите од страна на Носителот на набавката на Договорниот орган во времето и на местото предвидено со овој Договорот;

6) „**Сродни услуги**,“ - претставуваат пропратни услуги на набавката на услугите и стоките, како што е осигурување, инсталација, почетно одржување и други слични обврски

¹ Договорниот орган може да ги отстрани непотребните одредби од договорот или да предвиди нови кои се суштествени во зависност од природата на ИКТ услугата.

на Носителот на набавката според условите наведени во овој Договор;

7) „**Сервисирање**„ - претставува отстранување на сите грешки (дефекти и слично) и технички недостатоци, како и вградување на потребните резервни делови на испорачаните стоки;

8) „**Подизведувач**„ - е домашно или странско правно или физичко лице, кое треба да достави кој било дел од стоките или да изврши кој било дел од услугите или сродните услуги преку поддоговор склучен со Носителот на набавката.

9) „**Ниво на испорачана услуга**“ - Количина и вид на услуга која, од една страна, соодејствува со потребите и желбите на потрошувачите/клиентите, и од друга страна, услуга која компанијата е во можност и се обврзува да ја испорача.

III. ПРЕДМЕТ НА ДОГОВОРОТ

Член 2

Предмет на овој Договор е набавка на следната/те услуга/и:

а) _____
(се наведува видот и количината на услугата)

б) _____
(детално се опишуваат услугите, односно се наведуваат техничките спецификации (карактеристики) на услугата, согласно елементите содржани во тендерската документација или се упатува на тендерската документација, односно техничките спецификации како составен дел на Договорот)

IV. ЈАЗИК НА ДОГОВОРОТ

Член 3

Јазик на Договорот и на другите документи кои претставуваат составен дел на Договорот, е Македонскиот јазик.

Јазик на целата комуникација во писмена форма помеѓу договорните страни е на Македонски јазик.

(Во случај кога Договорниот орган, тендерската документација за јавна набавка на услуги ја припремил на странски јазик кој вообичаено се користи во меѓународната трговија, како и во случај кога Договорниот орган дозволил понудите да се дадат и на странски јазик, посебно во делот кој се однесува на техничките спецификации, квалитетот и техничката документација, Јазик на Договорот и на другите документи кои претставуваат составен дел на Договорот е странскиот јазик со превод на Македонски јазик.)

V. ВРЕДНОСТ НА ДОГОВОРОТ

Член 4

Единечната цена на услугата/те изнесува _____ денари (или странска валута)

(доколку набавката се однесува на различни видови на услуги или пак на услуга од ист вид, а во поголема количина, се наведува или се упатува на листата на услуги по специфицирани позиции со понудени цени -Прилог)

Вкупната цена на услугата/те изнесува _____ денари (или странска валута)

Цената на услугата/те може да се изрази и во валута/ти утврдени од Договорниот орган во тендерската документација. Курсната листа која ќе се користи е курсната листа на Народната банка на Република Македонија, а курсевите за размена се оние кои важеле 14 дена пред крајниот рок за поднесување на понудите)

Во вкупната цена на набавка е засметана вредноста на придружните услуги и стоки, сите трошоци и попусти, а вредноста на ДДВ е искажана посебно. (непотребното да се избрише).

VI. ВРЕМЕТРАЕЊЕ НА ДОГОВОРОТ

Член 5

Договорот се склучува на определено време за период од _____ (се наведува времетраењето на Договорот) од денот на склучувањето.

VII. ГАРАНЦИЈА ЗА ИЗВРШУВАЊЕ НА ДОГОВОРОТ

Член 6

Навременото и квалитетно извршување на Договорот, Носителот на набавката го гарантира со доставување безусловна банкарска гаранција од банка прифатлива за Договорниот орган.

Висината на банкарската гаранција изнесува _____.
(висината на банкарската гаранција е определена во тендерската документација и во зависност од предметот на набавката може да се движи од 5% до 15% од вредноста на договорот)

Гаранцијата се наплаќа во следните случаи:

-доколку Носителот на набавката не го почитува договорениот рок за испорака на услугата/те од најмногу _____ (дена) утврден во член 7 од овој Договор; (случај на еднократно извршување на услугата);

-по дополнително доставено писмено известување од страна на Договорниот орган и оставен рок од _____ (дена) за испорака на услугата/те, (во случаи на сукцесивно извршување на услугата);

-во случај на несовпаѓање на техничките и квалитативните карактеристики на извршената услуга/и, верификувано од субјектот кој ќе врши контрола на квалитетот на испорачаната услуга/и;

-во случај на раскинување на Договорот по вина на Носителот на набавката;

Гаранцијата за извршување на договорот во услови на навремено и квалитетно извршување на Договорот, му се враќа на Носителот на набавката во рок од 14 дена по целосното извршување на договорот.

VIII. ДИНАМИКА И КОНТРОЛА НА ИЗВРШУВАЊЕ НА УСЛУГАТА/ТЕ

Член 7

Мерките преку кои ќе се следи напредокот на извршување на услугата/те и согласно кои услугата/те ќе се смета за задоволително извршена ќе се утврдуваат согласно наведеното

во матрицата дадена подолу:

Мерка на испорачана услуга	Дефиниција	Стандардно или минимално ниво на извршување
<i>(се определуваат мерките со кои ќе се мери нивото на извршување)</i>	<i>(подетално се опишуваат мерките)</i>	<i>(се наведува нивото на извршување кое преставува стандард; може да биде во процентуална вредност, временски и сл.)</i>

Страната која ќе врши ревизија и начинот на кој ќе се врши ревизијата на услугите опфатени со Договорот за ниво на испорачана услуга, се наведени во продолжение:

-

Член 8

Времето во кое извршителот на услугата/те е должен да реагира по доставено известување од договорниот орган за отстранување на недостатоците на услугата/те и истите да ги отстрани на задоволство на договорниот орган ќе се врши согласно определениот ранг на услугата во матрицата дадена подолу:

Ранг на услугата	Опис на услугата	Време на реакција на евентуално настанатиот проблем/дефект

Сите известувања во врска со овој Договор се даваат само во _____ форма. Известувањата може да бидат доставени преку_____. Известувањата ќе се сметаат за ефективни кога _____. За секоја од страните, известувањата ќе бидат доставени до долунаведените назначени лица, на следните адреси/телефонски броеви/електронска адреса и сл:

-

Член 9

Извршителот на услугата е должен на барање ма договорниот орган да му ја стави на располагање следнава техничка поддршка во секое време:

-

IX. ДОГОВОРНА КАЗНА ЗА ЗАДОЦНУВАЊЕ ИЛИ НЕИСПОЛНУВАЊЕ НА ДОГОВОРОТ

Член 10

Во случај на доцнење со извршување на _____ (се наведува предметот на договорот) од страна на Носителот на набавката, Договорниот орган има право на надомест на штета и договорна казна.

Договорната казна се определува во висина на _____
(Договорниот орган утврдува дали договорна казна ќе биде утврдена во еден вкупен

износ, во процент, или за секој ден задоцнување, или на некој друг начин. Во случај кога договорната казна ќе биде предвидена, а извршувањето на услугата доцни, потребно е веднаш од страна на Договорниот орган по извршувањето на услугата да му врати на Носителот на набавката писмено известување дека Договорниот орган го задржува правото на договорна казна)

Во случај на 2 (два) последователни повика за извршување на услугата/те Носителот на набавката истата не ја изврши, Договорниот орган има право по предходно доставено писмено известување до Носителот на набавката за испорака на _____ (се наведува предметот на набавката) во дополнително оставен рок од _____ (се наведува дополнително оставениот рок за испорака на предметот на набавката), да го раскине Договорот за испорака на _____ (се наведува предметот на набавката) со проста изјава и да склучи Договор за испорака на _____ (се наведува предметот на набавката) со второрангираниот понудувач.

Во случај на став 3 од овој член, Носителот на набавката е должен да му ја надомести штетата на Договорниот орган.

Договорниот орган неможе да бара договорна казна поради задоцнување ако го примил исполнувањето на обврската, а без одлагање не му соопштил на Носителот на набавката дека го задржува своето право на договорна казна.

X. НАЧИН, УСЛОВИ И РОКОВИ НА ПЛАЌАЊЕ, ЗАТЕЗНА КАМАТА ЗА ЗАДОЦНЕТО ПЛАЌАЊЕ

Член 11

Договорниот орган се обврзува плаќањето на Носителот на набавката да го врши на следниов начин _____ (се наведува начинот на плаќање)

Договорниот орган се обврзува плаќањето на Носителот на набавката да го врши во рок од _____ (се наведува рокот на плаќање) дена од денот на приемот на фактурата во архивата на Договорниот орган, на сметка и банка за која писмено ќе го извести Носителот на набавката.

Прилог на фактурата е уредно заверена испратница.

Во случај Договорниот орган да не ја плати фактурата во договорениот, рок се засметува законска затезна камата во висина определена согласно позитивните законски прописи.

XI. РАЗЛИКИ ВО ЦЕНА

Член 12

Договорниот орган и Носителот на набавката имаат право на промена на цената на услугата/те и стоката/те сметано од денот на поднесувањето на понудата доколку истата не е поголема од _____ % од вредноста искажана во понудата.

(се наведува процентот на зголеување-намалување и вредноста на услугата и стоката)

Како релевантен доказ за промената на цената на услугата/те и стоката/те ќе се користат статистичките податоци за промената на цените на стоките или услугите објавени или со кои располага Државниот завод за статистика на Република Македонија.

(се однесува на услуга/и и стока/и од домашен или странски добавувач)

XII. ОБВРСКИ НА НОСИТЕЛОТ НА НАБАВКАТА

Член 13

Носителот на набавката е должен да ја изврши услугата/те на Договорниот орган во времето и на местото предвидено со овој договор.

Носителот на набавката ја извршил обврската од став 1 на овој член, по правило, кога поволностите на услугата/те се ставени на располагање на Договорниот.

Член 14

Носителот на набавката е должен да ја изврши услугата/те за потребите на Договорниот орган на начин и состојба согласно договорот.

Член 15

Носителот на набавката е должен услугата/те да ја изврши во рок од _____ дена по склучувањето на договорот.

Член 16

Ако не е нешто друго договорено или вообичаено, Носителот на набавката не е должен да ја изврши услугата/те ако Договорниот орган не му ја исплати цената истовремено, или ако не е готов тоа да го стори истовремено, но Договорниот орган не е должен да ја исплати цената пред да има можност да направи контрола на извршената услуга согласно договорот.

XIII. ОБВРСКИ НА ДОГОВОРНИОТ ОРГАН

Член 17

Договорниот орган е должен да ја плати договорената цената на Носителот на набавката, по извршувањето на услугата/те во рок од _____ дена од денот на доставувањето на фактура од страна на Носителот на набавката, пополнета на начин пропишан со тендерската документација.

Член 18

Во случај на sukcesивно извршување на услугата/те, Договорниот орган е должен да ја исплати цената за секоја извршена услуга во моментот на нејзиното целосно ставање на располагање на Договорниот орган.

Член 19

Кога е договорено услугата/те да се изврши во текот на извесен период време (sukcesивно извршување), определувањето на датумот на извршувањето е должност на Договорниот орган.

Член 20

Договорниот орган е должен да ги изврши сите потребни дејствија за да биде возможно извршувањето на услугата/те.

XIV. ПОДИЗВЕДУВАЊЕ И ПОДИЗВЕДУВАЧИ

Член 21

Носителот на набавката може извршувањето на одделни делови од услугата/те да му ги отстапи на трето лице (подизведувач).

Третото лице (подизведувачот) ќе биде одговорно спрема Носителот на набавката за неизвршување на услугата/те согласно договореното кое потекнува од тие делови што тој ги изработил.

Член 22

Отстапувањето на извршувањето на одделни делови од услугата/те на трето лице (подизведувач) нема влијание врз правните односи и меѓусебните права и обврски на Договорниот орган и Носителот на набавката.

(Овие одредби ќе бидат применливи во случај кога услугата ќе се изврши директно од нејзиниот обезбедувач)

XV. ПРИМЕНЛИВ ЗАКОН

Член 23

Врз сите евентуални спорови кои би произлегле од овој Договор, ќе се применуваат важечките прописи на Република Македонија.

XVI. ВИША СИЛА

Член 24

Ниту една од договорните страни нема да биде одговорна за неисполнување на овој Договор до кое би дошло заради Виша сила. Ако една од договорните страни е спречена заради Виша сила, таа е во рок од 24 часа писмено да ја извести другата страна, со наведување на причините за Вишата сила и по можност обезбедување на соодветен доказ.

По отстранување на Вишата сила Договорот може да се реализира по потреба со заеднички прифатено дополнување или да се раскине договорно.

XVII. ГАРАНТЕН ПЕРИОД

Член 25

Кога Носителот на набавката, му предал на Договорниот орган гарантен лист со кој производителот го гарантира правилното извршување на услугата во текот на определено време, сметајќи од нејзиното извршување за потребите на Договорниот орган, Договорниот орган може, ако услугата/те не се извршени согласно договореното да бара од извршителот, да ја обезбеди договорената услуга/и во разумен рок од _____ дена..

Член 26

Договорниот орган има право на надомест на штетата што ја претрпел поради тоа што бил лишен од употребата на услугата/те од моментот на барањето за нивно извршување до нивното извршување.

Член 27

Гарантниот рок се продолжува онолку колку што Договорниот орган бил лишен од употребата на услугата/те.

Член 28

Ако Носителот на набавката не ја изврши услугата/те во разумен рок од _____ дена, Договорниот орган може да го раскине договорот или да ја намали цената и да бара надомест на штета.

Член 29

Правата на Договорниот орган спрема извршителот врз основа на гарантниот лист се гаснат по истекот на _____ година, сметајќи од денот кога барал од него извршување на услугата.

XVIII. ОБУКА

Член 30

Носителот на набавката е должен да обезбеди обука за најмалку _____ лица кои ќе треба да ја користат извршената услуга, со цел да се обезбеди нејзино нормално користење.

Носителот на набавката е должен на лицата кои ќе ја поминат обуката да им издаде соодветен сертификат со кој се потврдува дека ја поминале неопходната обука и дека се подготвени да ги ползуваат функционалностите од извршената услуга.

(Договорниот орган во тендерската документација, треба прецизно да наведе дека Носителот на набавката е должен да обезбеди обука и да го наведе бројот на лицата кои треба да се обучат.)

XIX. ОДГОВОРНОСТ ЗА НЕДОСТАТОЦИТЕ

Член 31

Носителот на набавката одговара за недостатоците на услугата/те утврдени по нејзиното извршување.

Член 32

Недостаток постои:

1) ако услугата/те ги нема или не ги обезбедува потребните својства за нејзина редовна употреба;

2) ако услугата/те ги нема потребните својства за особената употреба за која ја набавува Договорниот орган, а која му била позната на Носителот на набавката или морала да му биде позната;

3) ако услугата/те ги нема својствата и одликите што се изречно или премолчно договорени, односно пропишани, и

Член 33

Носителот на набавката не одговара за недостатоците од член 32 на овој Договор, ако во моментот на склучувањето на договорот му биле познати на Договорниот орган или не можеле да му останат непознати.

Се смета дека на Договорниот орган не можеле да му останат непознати оние недостатоци што грижливо лице со просечно знаење и искуство на лице со исто занимање и струка како Договорниот орган би можело лесно да ги забележи при вообичаениот преглед на извршената услуга.

Носителот на набавката одговара и за недостатоците што Договорниот орган можел лесно да ги забележи ако изјавил дека услугата/те нема никакви недостатоци или дека услугата/те има определени својства или одлики.

Член 34

Во известувањето за недостатокот на услугата/те Договорниот орган е должен поблиску да го опише недостатокот и да го повика Носителот на набавката да ја прегледа извршената услуга/те.

Ако известувањето за недостатокот кое Договорниот орган навремено го испратил до Носителот на набавката со препорачано писмо, телеграма, или на некој друг сигурен начин, задоцни или воопшто не стигне до Носителот на набавката, се смета дека Договорниот орган ја извршил својата обврска да го извести Носителот на набавката.

Член 35

Договорниот орган кој навремено и уредно го известил Носителот на набавката за недостатокот може:

- 1) да бара од Носителот на набавката да го отстрани недостатокот или да бара извршување на друга услуга/и без недостаток (исполнување на договорот);
- 2) да бара намалување на цената и
- 3) да изјави дека го раскинува договорот.

Во секој од овие случаи Договорниот орган има право и на надомест на штетата.

Покрај тоа и независно од тоа, Носителот на набавката му одговара на Договорниот орган и за штетата што овој поради недостаток на услугата/те ја претрпел на другите свои добра и тоа според општите правила за одговорноста за штета.

Член 36

Во случаи кога нивото на испорачана услуга е под стандардното ниво кое е дефинирано во Договорот тогаш носителот на набавката одговара на следниот начин: носителот на набавката ќе плаќа пенали доколку нивото на испорачана услуга е под стандардното ниво кое е дефинирано. Во продолжение детално се определуваат пеналите секоја од услугите (или за сите услуги) :

-

Член 37

Ако Договорниот орган не го добие бараното исполнување на договорот во разумен рок од _____ дена, тој го задржува правото да го раскине договорот или да ја намали цената.

Член 38

Договорниот орган може да го раскине договорот само ако претходно му оставил на Носителот на набавката дополнителен примерен рок од _____ дена за исполнување на договорот.

Договорниот орган може да го раскине договорот и без оставање на дополнителен рок ако Носителот на набавката, по известувањето за недостатоците, му соопштил дека нема да го исполни договорот, или ако од околностите на конкретниот случај очигледно произлегува дека Носителот на набавката не ќе може да го исполни договорот ни во дополнителниот рок.

Член 39

Ако Носителот на набавката во дополнителниот рок не го исполни договорот, тој се раскинува според самиот закон, но Договорниот орган може да го одржи ако без одлагање му изјави на Носителот на набавката дека договорот го одржува во сила.

Член 40

Кога само дел од извршената услуга/и има недостатоци, Договорниот орган може да го раскине договорот во смисла на претходните членови само во поглед на делот што има недостатоци, или само во поглед на делот што недостига.

Член 41

Кога предмет на договорот се повеќе услуги, па само некои од нив имаат недостатоци, Договорниот орган може да го раскине договорот само во поглед на тие услуги, а не и на другите.

Меѓутоа, ако тие сочинуваат една целина така што нивното раздвојување би било штетно, Договорниот орган може да го раскине целиот договор, или ако тој сепак изјави дека го раскинува договорот само во поглед на услугите со недостаток. Носителот на набавката од своја страна може да го раскине договорот и во поглед на другите услуги.

Член 42

Раскинувањето на договорот поради недостаток на услугата/те произведува исти дејства како и раскинувањето на двостраните договори поради неисполнување.

Договорниот орган му должи на Носителот на набавката надомест за користа од услугата/те и кога му е невозможно да го врати целиот или еден негов дел, а договорот е сепак раскинат.

Член 43

Намалувањето на цената се врши според сразмерот меѓу вредноста на услугатаа/те без недостаток и вредноста на услугата/те со недостаток во време на склучувањето на договорот.

Член 44

Договорниот орган кој постигнал намалување на цената поради постоењето на некој недостаток, може да го раскине договорот или да бара ново намалување на цената ако дополнително се открие некој друг недостаток.

Член 45

Правата на Договорниот орган кој навремено го известил Носителот на набавката за постоењето на недостаток се гаснат по истекот на една година, сметајќи од денот кога е испратено известувањето до Носителот на набавката, освен ако со измама на Носителот на набавката Договорниот орган бил спречен да ги употреби.

Меѓутоа, Договорниот орган кој навремено го известил Носителот на набавката за постоењето на недостаток може, по истекот на овој рок, ако уште не ја исплатил цената, да го истакне своето барање цената да се намали или да му се надомести штетата како приговор против барањето на Носителот на набавката да му се исплати цената.

XX. ОБЕШТЕТУВАЊЕ

Член 46

Договорните страни се должни да ги исполнат обврските кои произлегуваат од овој Договор.

Кога една од договорните страни не ќе ја исполни обврската или ќе задоцни со нејзиното исполнување, другата договорна страна има право да бара и надомест на штетата што ја претрпел поради тоа.

За штетата поради задоцнување со исполнувањето одговара договорната страна на која другата договорна страна и дала примерен дополнителен рок за исполнување.

Договорната страна одговара и за делумната или целосната невозможност за исполнување иако не ја криела таа невозможност ако настапила по нејзино доаѓање во задоцнување за кое одговара.

Договорната страна се ослободува од одговорноста за штетата ако докаже дека она што е предмет на обврската случајно би пропаднало и кога таа својата обврска би ја исполнил на време.

Член 47

Договорната страна се ослободува од одговорноста за штетата ако докаже дека не можела да ја исполни својата обврска, односно дека задоцнила со исполнувањето на обврската поради околности настанати по склучувањето на договорот кои не можела да ги спречи, отстрани или избегне.

Член 48

Со договор може да се прошири одговорноста на договорната страна и врз случај за кој таа инаку не одговара.

Исполнувањето на ваквата договорена одредба не може да се бара ако тоа би било во спротивност со начелото на совесност и чесност.

Член 49

Одговорноста на договорната страна за намерата или крајното невнимание не може однапред со договор да се исклучи.

Судот може, по барање од заинтересираната договорна страна, да ја поништи и договорната одредба за исклучување на одговорноста за обично невнимание, ако таквата спогодба произлегла од монополската положба на договорната страна или воопшто од нерамноправниот однос на договорните страни.

Член 50

Договорната страна има право на надомест на обичната штета и испуштената корист, кои другата договорна страна морала да ги предвиди во време на склучувањето на договорот како можни последици од повреда на договорот, со оглед на фактите што тогаш и биле познати или морале да и бидат познати.

Во случај на измама или намерно неисполнување, како и неисполнување поради крајно невнимание, договорната страна има право да бара од другата договорна страна надомест на целокупната штета што настанала поради повреда на договорот, без оглед на тоа што другата договорна страна не знаела за посебните околности поради кои настанале тие.

Ако при повреда на обврската, покрај штетата, за договорната страна настанала и некоја добивка, при определувањето на висината на надоместот за неа ќе се води сметка во разумна мера.

Страната што се повикува на повреда на договорот е должна да ги преземе сите разумни мери за да се намали штетата предизвикана од таа повреда, инаку другата страна може да бара намалување на надоместот.

Член 51

Договорната страна која е должна да ја извести другата страна за фактите што се од влијание врз нивниот меѓусебен однос, одговара за штетата што ќе ја претрпи другата страна поради тоа што не била известена на време.

XXI. РЕШАВАЊЕ НА СПОРОВИ

Член 52

Сите евентуални спорови и недоразбирања кои би произлегле од овој Договор, договорните страни ќе ги решаваат во духот на добрите деловни обичаи со меѓусебно договарање. Доколку тоа не даде резултат во рок од 10 (десет) дена, спорот ќе се решава пред арбитражна комисија која ќе ја сочинуваат 3 (три) члена и тоа по 1 (еден) од двете договорни страни, а третиот член ќе го одберат заеднички од редот на арбитражите на Арбитражниот суд при Стопанска Комора на Република Македонија *(или Сојузот на*

Стопански комори доколку имаат Арбитражен суд).

Член 53

Доколку Арбитражната Комисија не даде обострано прифатливо решение сите евентуални спорови ќе ги решава надлежниот суд во Скопје.

XXII. УСЛОВИ ЗА ПРЕКИНУВАЊЕ ИЛИ РАСКИНУВАЊЕ НА ДОГОВОРОТ

Член 54

Кога една од договорните страна не ќе ја исполни својата обврска, другата договорна страна, може да бара исполнувањето на обврските или да го раскине договорот, а во секој случај има право на надомест на штетата.

Член 55

Кога една од договорните страна не ќе ја исполни својата обврска во определениот рок, другата договорна страна, ќе и остави примерен дополнителен рок од _____ дена за исполнување на обврската.

Ако договорната страна која не ја исполнила својата обврска во определениот рок, не ја исполни обврската ни во дополнителниот рок, другата договорна страна, може да го раскине договорот.

Член 56

Договорниот орган може да го раскине договорот и без да му остави на Носителот на набавката, дополнителен рок за исполнување ако од неговото однесување произлегува дека тој нема да ја изврши својата обврска ниту во дополнителниот рок.

Член 57

Кога пред истекот на рокот за исполнување на обврската е очигледно дека едната договорна страна нема да ја исполни својата обврска од договорот, другата страна може да го раскине договорот и да бара надомест на штетата.

Член 58

Кога во Договорот со последователни обврски (сукцесивно извршување), Носителот на набавката не ќе ја исполни својата обврска од Договорот, Договорниот орган може во разумен рок, да го раскине Договорот во поглед на сите идни обврски, ако од дадените околности е очигледно дека и тие нема да бидат исполнети.

Договорниот орган може да го раскине договорот не само во поглед на идните обврски, туку и во поглед на веќе исполнетите обврски, ако нивното исполнување без изостанатите исполнувања не е од интерес за него.

Член 59

Договорната страна која поради неисполнување на договорните обврски го раскинува договорот, должна е тоа да и го соопшти на другата договорна страна без одлагање.

Член 60

Договорот не може да се раскине поради неисполнување на незначителен дел од обврската.

Член 61

Со раскинувањето на договорот двете договорни страни се ослободени од своите обврски, освен од обврската за надомест на евентуалната штета.

Ако една страна го извршила договорот целосно или делумно има право да и се врати она што го дала.

Ако двете страни имаат право да бараат враќање на даденото, заемните враќања се вршат според правилата за извршувањето на двостраните договори.

Секоја страна и должи на другата надомест за користа што во меѓувреме ја имала од она што е должна да го врати, односно да го надомести.

Страната што враќа пари е должна да плати затезна камата од денот кога ја примила исплатата.

Член 62

Ако по склучувањето на договорот настапат околности што го отежнуваат исполнувањето на обврската на едната договорна страна или ако поради нив не може да се оствари целта на договорот, во таа мера што е очигледно дека договорот повеќе не им одговара на очекувањата на договорните страни и дека според општото мислење би било несправедливо, да се одржи во сила таков каков што е, страната на која и е отежнато исполнувањето на обврската, односно страната која што поради променетите околности не може да ја оствари целта на договорот може да бара договорот да се раскине.

Раскинување на договор не може да се бара ако страната што се повикува на променетите околности била должна во време на склучувањето на договорот да ги земе предвид тие околности или можела да ги избегне или да ги совлада.

Страната која бара раскинување на договорот не може да се повикува на променетите околности што настапиле по истекот на рокот определен за исполнување на нејзината обврска.

Договорот нема да се раскине ако другата страна понуди или се согласи соодветните услови од договорот да се изменат справедливо.

Ако изрече раскинување на договорот судот, на барање од другата страна, ќе ја обврзе страната што барала раскинување да и надомести на другата страна справедлив дел од штетата што ја трпи поради тоа.

Член 63

Страната што е овластена да бара поради променетите околности раскинување на договорот е должна за својата намера да бара раскинување на договорот, да ја извести другата страна штом дознала дека настапиле такви околности, а ако тоа не го сторила одговара за штетата што другата страна ја претрпела поради тоа што барањето благовремено не и било соопштено на време.

XXIII. ЗАВРШНИ И ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 64

Договорните страни можат да ги дополнат и/или изменат одредбите од овој договор само спогодбено.

Договорната страна која бара измена и/или дополнување е должна своето барање до другата страна да го достави во писмена форма.

Одредбите од овој договор можат да се изменат и/или дополнат со склучување на Договор за изменување и дополнување на основниот Договор.

Дополнувањата и измените на овој договор се важечки ако се направени во писмена форма и ако се потпишани од двете договорни страни.

Член 65

Ниту една договорна страна нема право своите обврски да ги пренесе на трета страна, без взаемна писмена согласност.

Член 66

Овој Договор е составен во 6 (шест) примероци, од кои секоја страна задржува по 3 (три) примерока и стапува во сила со денот на неговото склучување.

_____
_____

Договорен орган

_____
_____

Носител на набавката